

“Guld” ved Røjle

I året 1735 modtog Kong Christian VI et brev fra Grev Stollberg. Han meddelte kongen, at der på kysten ved Billshave var fundet en sort jordart med indhold af guld og svovlskis. Grevens undersøgelser gav det resultat, at 50 kg jord indeholdt 1 1/2 dukat guld, og var således for fattigt til at kunne udnyttes. 50 kg svovlskis indeholdt 47 g sølv, som det godt kunne lønne sig at udnytte. Han havde også fundet seggjord, som kunne bruges til statuer. Grevnen foreslog kongen at købe stedet og anlægge en fabrik.

Det, som Grev Stollberg kaldte seggjord, er det plastiske ler. I middelalderen brugte man leret som medicin.

Leret blev formet til pastiller og stemplet med segl - deraf navnet seggjord.

I leret kan du finde det guldskindende mineral svovlskis, som også kaldes “narreguld”. Det er altså ikke rigtigt guld, da hverken guld eller sølv kan findes i jordlagene ved Røjle Klint.

Svovlskis krystalliserer sig i flatte tuber

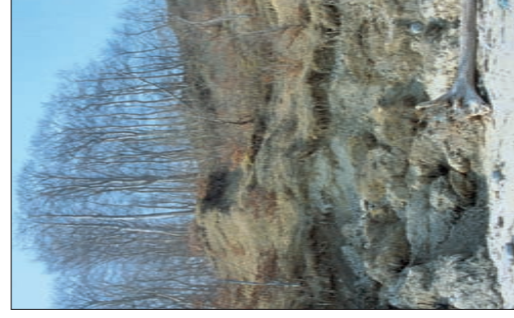

Silkespat er et andet spændende mineral, som du kan finde i leret. Det ligner mat glas og er dannet mellem sprækkerne i de vulkanske askelag.

Linien midt i stenen er opstået, hvor krystallerne fra de to sider i sprækken er stødt sammen.

Silkespat med den karakteristiske midterlinje.

Røjle Klint og Kasmose Skov

Kysten er speciel. Jorden skrider, falder og løber fra alle vinkler. Træer hænger med kronen nedad eller har rødderne sritrende ud i intetheden øverst på klinten.

Geologien i Røjle Klint er særegen i Danmark. Derfor blev klinten fredet allerede i 1939. Fredningen sikrer blandt andet, at det er muligt at følge den naturlige udvikling af sammenstødet mellem hav og klint.

Skov- og Naturstyrelsen har som ejer af Kasmose Skov valgt at lade skoven stå urørt siden 1993. Det betyder, at træerne får lov at vokse op, ældes og dø uden menneskets indgriben. Den urørte skov indeholder en større mangfoldighed af dyr og planter end den dyrkede skov.

Bus: Bus fra Strib til Røjleskov. Bus fra Middelfart til Strib. Adgang: Stierne duer ikke til barnevogne og gangbesværede.

Skov- og Naturstyrelsen
Rådhusplads 7 • 1. sal • 1050 København K
www.skovognaturstyrelsen.dk

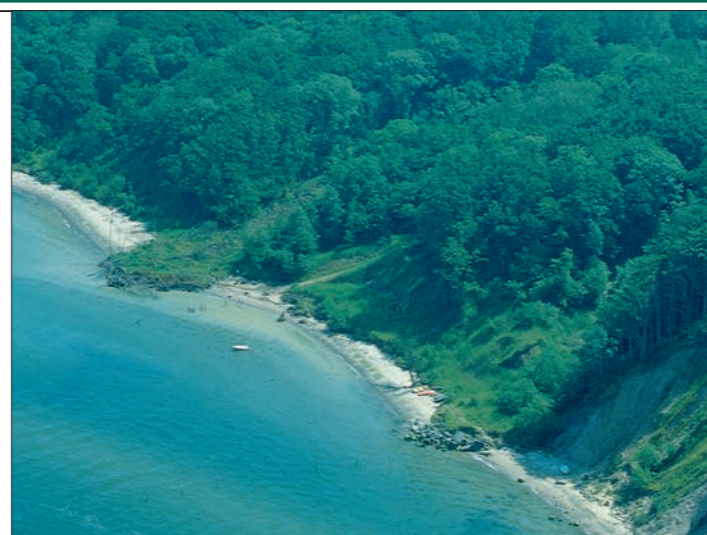
Hajtand fundet i det plastiske ler - et bevis på at leret er aflejret i havet. Foto: Claus Heilmann-Clausen

Istidernes Danmark

Røjle Klint er et af de bedste steder i landet at opleve, hvad der skete i Danmark under istidene. På grund af de skiftende kulde- og varmeperioder, blev området flere gange dækket af tykke ismasser, der blev skubbet frem fra nord og øst. Aflejringer fra tre istider er synlige ③. Hver gang en gletscher er trængt frem over området, har smeltevandet foran gletscheren aflejret sand- og gruslag. Da den sidste gletscher med al sin vægt nærmede sig området fra nordøst for ca. 20.000 år siden, blev de ældre jordlag foldet og forskudt, så de i dag ses som lodrette lag i klinten.

Smeltevand fra istidene har efterladt sand i flotte mønstre

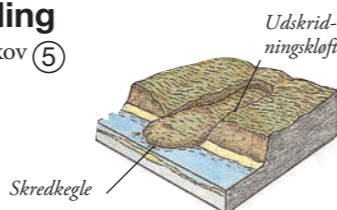

Luffoto som viser udskridninger i havet

Ler så blødt som vælling

Øst for Røjle Klint og i Kasmose Skov ⑤ er der en fed og klistret lerart, som kaldes plastisk ler. Farven spiller mellem grågrønne og grårøde nuancer. Denne type ler blev dannet for 50 millioner år siden, da Danmark var dækket af hav. Leret består af lermineraller med en diameter på under 0.002 mm. Når leret bliver fyldt med vand, svulmer det og bliver blødt som smør. Hvor terrænet hælder, skrider leret ud i havet. Specielt efter en regnfuld periode kan du finde friske skred i klinten, hvor leret er skredet ned til strandkanten og har taget træer og buske med. Sådanne skredkegler kan efterlade brede slugter ind i klinten.

Gå ikke i leret når det er vådt - det kan være svært at komme fri!

Sort sand

Ved ④ i Røjle Klint findes et lag fra tiden før istidene. Det er ler og sand, der er aflejret for 25 millioner år siden i havet.

Aflejringerne er sket i laguner ud for de allerførste kyster i det område, der senere skulle blive til Danmark. Sandet er farvet af humus, som er rester af nedbrudte plantedele. På Fyn kan du kun se lag fra denne periode her i det nordlige Lillebælt.

Jordens ejermænd

Landsbyen Røjle er anlagt omkring år 1050 - ved overgangen mellem vikingetid og middelalder. Byen er udflyttet fra Vejlbj. Røjle betyder langstrakt forhøjning.

Senere satte herremændene sig på jorden. Billeshave blev oprettet omkring 1650. Hovedgården fik jord dels ved rydning af skov, dels ved at indlemme jord fra landsbyerne Røjle, Røjle Tårup og Bøgelund.

Men i 1804 gik det den modsatte vej. Bønderne fik selveje, idet 40 fæstegårde blev solgt tilbage til bønderne. Indtil da havde det meste af Røjleskov-området været skov, men bønderne ryddede skoven, da det blev deres egen. Befolkningen levede af landbrug og fiskeri. En del af jorden blev også solgt til nye storgårde - Stutterigården og Kathrinebjerg.

I 1926 blev resten af Billeshave udstykket til statshusmandsbrug. I dag er der efterskole i hovedbygningen.

Så megen skov var der i 1700-tallet

Postkort fra 1930'erne med udsigt fra borgbanken mod Røjle Klint (udlånt af Strib Lokalkiv)

Digesvale

Øverst i de stejle klinte graver Digesvalerne dybe redehuller op til en meter ind i gruslagene. Svalerne begynder at ynge i maj og kan nå at udklække to kuld unger i løbet af sommeren. I august - september trækker svalerne til tropisk Afrika, hvor de overvintrer.

Følfoed er den første

Et skred i klinten skal ikke være ret gammelt, før Følfoed slår rod. Den gule blomst er også blandt de allerførste forårstegn. Senere på foråret kommer de store blade.

Det yndefulde Hjertegræs

kan findes på kystskrænten, når du går fra parkeringspladsen ved Røjle Klint og ned over det græssede område til kysten. Hjertegræs kan gro her, fordi jordbunden er kalkrig og ikke gødsket. Talrige arter ynder disse vækstforhold, men de har ikke mange levesteder i Danmark. De mange forskellige planter giver et rigt blomsterflor i forsommeren.

Hjertegræs

Kystskrænten vest for parkeringspladsen ved Røjle Klint

Får plejer blomster

Får eller kreaturer græsser på arealet vest for parkeringspladsen ② på Røjle Klint. Dyrene skal sørge, for at området ikke gror til i krat, dels for at her skal være rart at færdes, dels for at sikre sol på jordbunden, så de mange blomster trives. Nedenfor skrænten findes der et strandoverdrev. Et dejligt sted med forskellige planter og et vandhul med frøer.

Kildevæld

På skrænterne i Kasmose Skov og skrænterne vest for selve Røjle Klint er der områder, hvor grundvandet pipler op af jorden.

Stribs blomstring

Strib var en livlig færgesby med masser af sommergæster fra slutningen af forrige århundrede, til Lillebæltsbroen kom i 1935. Jernbanen fra Nyborg endte her, og dampfærger fragtede vogne og passagerer over bæltet til Fredericia i årene 1866-1935.

Motiv fra Strib Færgehavn (udlånt af Middelfart Byarkiv)

Søborg Voldsted

Tar' du fra Røjleskov til Strib kommer du forbi et voldsted, hvor der har været en borg omkring år 1230, hvor den nævnes som krongods.

Borgen har været et forsvarsværk med tårn på den runde banke omgivet af en tør voldgrav og en ydervold.

Skoven vælter ned ad skrænterne

Skovrandøje

I skovens små lyspletter holder Skovrandøje til. Når solen flytter sig, følger sommerfuglen med. Hannerne forsvarer deres territorier ved at flyve op mod insekter og andre sommerfugle, der kommer forbi. Omkring år 1900 var Skovrandøje en meget sjælden sommerfugl, men nu er den en af de almindeligste i Østdanmarks skove.

